

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 11/15

Luksemburg, 28 stycznia 2015 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-579/13
P i S / Commissie Sociale Zekerheid Breda i College van Burgemeester en
Wethouders van de gemeente Amstelveen

Zdaniem rzecznika generalnego Macieja Szpunara, obowiązek integracji nałożony na rezydentów długoterminowych nie narusza prawa Unii, o ile nie stanowi warunku utrzymania tego statusu

Obowiązek złożenia przez takich rezydentów egzaminu z integracji społecznej narusza zasadę proporcjonalności

Dyrektywa dotycząca statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi¹ stanowi w szczególności, że Państwa członkowskie przyznają status rezydenta długoterminowego obywatelom państw trzecich, którzy zamieszkiwali legalnie i nieprzerwanie na ich terytorium przez okres pięciu lat bezpośrednio poprzedzający złożenie właściwego wniosku. Państwa członkowskie mogą jednak zażądać od obywateli państwa trzeciego, aby spełniali oni warunki integracji, stosownie do prawa krajowego. Dyrektywa nie rozstrzyga natomiast, czy i w jakim zakresie ustanowienie obowiązku integracji jest nadal możliwe po nabyciu tego statusu.

W Niderlandach obowiązek integracji cudzoziemców wiąże się z koniecznością złożenia egzaminu z języka niderlandzkiego oraz podstawowej wiedzy o społeczeństwie. Brak wywiązania się z tego obowiązku w odpowiednim terminie stanowi wykroczenie karane grzywną.

W niniejszej sprawie P, obywatelka Stanów Zjednoczonych zamieszkująca w Niderlandach od 2002 r., uzyskała w 2008 r. status rezydenta długoterminowego. W tym samym roku Commissie Sociale Zekerheid Breda (urząd ubezpieczeń społecznych miasta Bredy) wskazała P, że podlega ona obowiązkowi integracji w rozumieniu prawa niderlandzkiego i powinna złożyć stosowny egzamin w odpowiednim terminie P rozpoczęła kurs integracyjny, lecz przerwała go z powodów zdrowotnych i ponownie go nie podjęła.

S, obywatelka Nowej Zelandii zamieszkująca w Niderlandach od 2000 r., uzyskała w 2007 r. status rezydenta długoterminowego W 2010 r. College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Amstelveen (urząd gminy Amstelveen) wskazał S, że podlega ona obowiązkowi integracji i że powinna złożyć stosowny egzamin w odpowiednim terminie.

Uznawszy, że jako osoby posiadające status rezydenta długoterminowego nie powinny podlegać obowiązkowi integracji, P i S odwołały się od wspomnianych decyzji. Rozpoznający sprawy w postępowaniu apelacyjnym Centrale Raad van Beroep (niderlandzki naczelny sąd administracyjny), który skierował do Trybunału pytania prejudycjalne w niniejszej sprawie, zmierza do ustalenia czy obowiązek integracji społecznej w odniesieniu do obywateli państw trzecich posiadających status rezydentów długoterminowych, którego niespełnienie jest karane grzywną, jest zgodny z dyrektywą 2003/109.

W przedłożonej dzisiaj opinii rzecznik generalny Maciej Szpunar przypomniał na wstępie, że dyrektywa dąży do przyznania szczególnego statusu obywatelom państw trzecich, którzy na stałe osiedlili się w państwach członkowskich, gdyż przyczynia się to do wspierania spójności gospodarczej i społecznej w Unii. Założenie to nie wyklucza jednak możliwości podejmowania

¹ Dyrektywa Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotycząca statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi (Dz.U. 2004, L 16, s. 44), zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/51/UE z dnia 11 maja 2011 r. (Dz.U. L 132, s. 1).

przez państwa członkowskie wszelkich działań integracyjnych wobec rezydentów długoterminowych.

Następnie, rzecznik generalny zauważył, że ustanowienie środków integracji względem rezydentów długoterminowych nie stoi w sprzeczności z celami dyrektywy, gdyż środki te mają na celu wyłącznie przyczynienie się do włączenia się rezydenta długoterminowego do gospodarczego i społecznego życia w państwie zamieszkania. Przepisy krajowe, które ustanawiałyby jednakże obowiązek integracji jako przesłankę utrzymania statusu rezydenta długoterminowego lub korzystania ze związanych z nim uprawnień, byłyby sprzeczne z dyrektywą.

Rzecznik generalny podkreślił, że przepisy krajowe ustanawiające środki integracji wobec rezydenta długoterminowego znajdują się w zakresie stosowania prawa Unii. Tym samym, przyznany państwom członkowskim margines swobody w tym zakresie nie powinien być wykorzystywany w sposób naruszający cel dyrektywy oraz jej skuteczność. Ponadto, przepisy krajowe powinny być również zgodne z zasadą proporcjonalności. W odniesieniu do rezydentów długoterminowych, obowiązek integracji nie może więc nadmiernie utrudniać wykonywania uprawnień związanych z ich statusem.

Rzecznik generalny stwierdził, że wprowadzenie obowiązkowego egzaminu z języka lub wiedzy o społeczeństwie nie przyczynia się do realizacji celu zakładanego przez środki integracji, jakim jest ułatwienie włączenia danej osoby do społeczeństwa. Wprowadzenie obowiązku złożenia egzaminu integracyjnego podważa zatem samą istotę środków integracji, które powinny stanowić działania wspomagające socjalizację w danym społeczeństwie, a nie ustanawiać warunki kwalifikacyjne związane z pobytem w danym państwie. Osoba, która żyje zaś w danym państwie od dłuższego czasu niewątpliwie jest połączona z nim siecią więzi integracyjnych związanych z rodziną, wykonywaną pracą, życiem w sąsiedztwie czy praktykowanym hobby. Środek integracyjny, który nie dopuszcza indywidualnej oceny takich okoliczności jest zatem nieproporcjonalny względem celu ułatwienia dalszego włączenia się danej osoby w życie społeczeństwa.

Podobnie, rzecznik generalny ocenił jako nieproporcjonalną sankcję w postaci grzywny ustanowioną w prawie niderlandzkim na wypadek niewywiązania się z obowiązku integracji.

Z powyższych względów, rzecznik generalny zaproponował, by Trybunał orzekł, że dyrektywa 2003/109 nie zabrania ustanowienia środków integracji wobec obywateli państw trzecich posiadających status rezydentów długoterminowych. Takie środki mogą mieć jednak na celu wyłącznie ułatwienie integracji danej osoby, i nie mogą stanowić warunku utrzymania wspomnianego statusu lub wykonywania związanych z nim uprawnień. W szczególności, środki te nie mogą obejmować obowiązku złożenia egzaminu z integracji społecznej.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793